

Συνέδριο εθνικής αφύπνισης

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ρας, ο μέσος αριθμός γεννήσεων πρέπει να είναι περίπου στο 2,1%. Εμείς είμαστε λίγο κάτω από το 1,4%.

Ειδικά η διάσταση της γήρανσης πιστεύω ότι αξίζει να επισημανθεί ξεχωριστά. Προσέξτε, πριν από 60 χρόνια, το 1962, μόλις το 8% του ελληνικού πληθυσμού ήταν άνω των 65 ετών. Το 26% του ελληνικού πληθυσμού ήταν κάτω των 14 ετών. Σήμερα, το 23% του ελληνικού πληθυσμού είναι άνω των 65 ετών. Ενώ μόλις το 14% είναι κάτω των 14 ετών. Και αυξήθηκε, επίσης πολύ, η μέση ηλικία της γυναίκας που αποκτά το πρώτο της παιδί. Είναι 31 έτη σήμερα, ήταν 24 το 1980. Αυτό σημαίνει ότι γεννάμε, ότι αργούμε να ανανεωθούμε και ότι σταδιακά προφανώς λιγοστεύουμε. Μόνο, λοιπόν, αν δούμε κατάματα την απειλή θα μπορέσουμε να την αντιμετωπίσουμε. Διαφορετικά, όπως είπατε, το 2050 η χώρα μας θα έχει λιγότερους από 9 εκατομμύρια κατοίκους, με έναν στους τρεις να είναι άνω των 65 ετών.

Και απέναντι σε αυτές τις δυσμενείς διαπιστώσεις, υπάρχει μόνο ο δρόμος της θετικής και πολυμέτρητης αντιμετώπισης από την πολιτεία. Να πάρω, για παράδειγμα, το brain drain, όπου έχουμε πλέον ουσιαστικές ενδείξεις αναστροφής του μέσω εργαλείων, όπως η μειωμένη φορολογία και τα κίνητρα που παρέχονται σε Έλληνες που επαναπατρίζονται, ενώ τον ίδιο σκοπό υπηρετούν και σημαντικές επενδύ-

φαση να ξεκινήσουν οικογένεια ή να περάσουν από το πρώτο στο δεύτερο παιδί.

Θεσπίστηκε ήδη από την κυβέρνησή μας η επτάμηρη άδεια για τις γυναίκες που υποβάλλονται σε υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Ενώ θέλω να σταθώ ιδιαίτερα σε μια νέα νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία θα αναρτηθεί σε δημόσια διαβούλευση τις επόμενες ημέρες και εκτιμώ ότι θα έχει γίνει νόμος του κράτους μέχρι τα τέλη Ιουλίου. Και αναφέρομαι στον εκσυγχρονισμό του πλαισίου για την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Όλες οι στρεβλώσεις διορθώνονται και αναγνωρίζουμε πια ότι η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή είναι ένα εξαιρετικά πολύτιμο ιατρικό εργαλείο, το οποίο διευκολύνει γυναίκες που, για οποιονδήποτε λόγο, έχουν δυσκολία να αποκτήσουν τέκνα και τις βοηθά να αντιμετωπίσουν αυτές τις σημαντικές προκλήσεις.

Παιδικόι σταθμοί και σχολεία

Κυρίες και κύριοι σύνεδροι, όπως διαπιστώνετε, οι δράσεις μας εδώ και τρία χρόνια απλώνονται σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα. Όμως, είναι αδύνατον -κι εδώ θα πρέπει να είμαστε ρεαλιστές και ειλικρινείς- μέσα σε ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα να λυθούν βασικά κοινωνικά προβλήματα δεκαετιών. Πολύ περισσότερο που ακόμα κι αυτές οι τομές, δυστυχώς, δεν συναντούν συχνά τη συναίνεση όλων των κομμάτων. Αυτές οι δυσκολίες, ωστόσο, δεν αλλάζουν τις κεντρικές μας επιλογές και σε θεσμικό επίπεδο, μετά τη δημιουργία ειδικού χαρτοφυλακίου υφυπουργού για τις Δημογραφικές Πολιτικές και την Οικογένεια. Ενα Εθνικό Συμβούλιο, πλέον, θα αναλάβει τον συντονισμό όλων των σχετικών πρωτοβουλιών. Ενώ βασική πρακτική μας προτεραιότητα για το άμεσο μέλλον θα είναι η εξασφάλιση προσιτής στέγης για τους νέους ανθρώπους. Παράλληλα, όμως, σε τελική ευθεία προετοιμασίας βρίσκονται και μερικές πρωτοβουλίες άμεσης εφαρμογής: Η επέκταση, παραδείγματος χάριν, των παιδικών σταθμών αλλά και των δημοτικών έως τις 6 το απόγευμα, ώστε να περιλαμβάνουν και τη μελέτη των παιδιών, ανακουφίζοντας με αυτόν τον τρόπο τους γονείς στο σπίτι.

Και, τέλος, η στελέχωση των μονάδων Υγείας, κυρίως των νησιών, από γυναικολόγους και παιδίατρος.

Κλείνω με μια πολύ σύντομη νύξη σε ένα σύνθετο κεφάλαιο, το οποίο, ωστόσο, νομίζω ότι πρέπει να ανοίξει επιτέλους και στη δική μας χώρα, χωρίς προκαταλήψεις και ακραίες λαϊκίστικες κορώνες. Και αναφέρομαι στην ένταξη στην ελληνική κοινωνία των νόμιμων μεταναστών. Πρόκειται για μια απάντηση στο μεγάλο πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουμε: την έλλειψη εργατικών χεριών τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στον κλάδο των κατασκευών.

Ταυτόχρονα, όμως, η ώριμη και κυρίως η συνειδητή ένταξη αλλοδαπών στην ελληνική κοινωνία θα ανακουφίσει και την πληθυσμιακή μας υποχώρηση. Και η εμπειρία μας από το πρώτο κύμα των Αλβανών μεταναστών είναι μια εμπειρία θετική για την ελληνική κοινωνία και την ελληνική οικονομία. Η δεύτερη γενιά των οικογενειών αυτών έχουν πια ως πατρίδα τους την Ελλάδα και τόπο καταγωγής τη χώρα των γονιών τους. Και η εικόνα των μαθητικών μας παρελάσεων θα αποδεικνύει ότι πράγματι αξίζουν να αποκαλούνται Έλληνες όσοι μετέχουν της ελληνικής παιδείας.

Και σε ό,τι αφορά την έλλειψη εργατικών χεριών, η πατρίδα μας προχωρά σε πιλοτικές διμερείς συμφωνίες μετάκλισης εργαζομέ-

νων ορισμένου χρόνου με κράτη τα οποία διαθέτουν τέτοιο δυναμικό. Είναι μια αναγκαία πολιτική σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας που ήδη αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην πρόσληψη προσωπικού.

Όμως, προσοχή. Η νέα αυτή πολιτική δεν θα γίνει με τρόπο που να αφήσει κανέναν απολύτως στο περιθώριο. Ούτε δηλαδή οι νέοι Έλληνες που είναι άνεργοι να μη βρίσκουν εργασία, αλλά ούτε να επιτρέπεται και φαινόμενα εργασιακού Μεσαίωνα απέναντι σε ευάλωτους ξένους εργαζομένους.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο θέμα, όμως, καλούμαστε να φανούμε πιο τολμηροί. Μια χώρα μεστέλλικων, που γεννά λίγα παιδιά, οφείλει να ανανεωθεί με νεότερους ανθρώπους. Εκείνους που ασπάζονται τις αξίες της και είναι πρόθυμοι να δημιουργήσουν σε αυτήν οικογένεια, οικογένειες τις οποίες θα μπορούν να συντηρήσουν. Και προφανώς δεν μιλώ εδώ για ένα ζήτημα εύκολο, όμως είναι αναγκαίο, επίκαιρο και κρίσιμο να ανοίξει η συζήτηση γύρω από αυτά τα ζητήματα. Και γι' αυτό και επείγει να το εξετάσουμε με ευθύνη, σοβαρότητα, αλλά και με θάρρος, αξιοποιώντας την πλούσια διεθνή εμπειρία, ακούγοντας τις προτάσεις των ειδικών και μελετώντας τις προτεραιότητες, όσο και τις δυνατότητες του τόπου μας. Εχοντας εθνική αποστολή και εμπιστοσύνη σε έναν πολιτισμό που διαπερνά ακέραιος την Ιστορία, φωτίζοντας τους αιώνες. Αντί επιλόγου, λοιπόν, κυρίες και κύριοι, θα ήθελα να επαναλάβω την αισιόδοξη φράση του Χαρίλαου Τρικούπη: "Η Ελλάς προώριστα να ζήσει και θα ζήσει". Αναγνωρίζω, όμως, ότι, όταν μιλάμε για το δημογραφικό, κάθε προσπάθεια μπορεί να μοιάζει άνιση μπροστά στο μέγεθος του στοιχήματος. Προτιμώ, λοιπόν, να προσανατολίσω την αισιόδοξία μου πρώτα απ' όλα στη συνειδητοποίηση του προβλήματος και αμέσως μετά στη ρητή διαβεβαίωση ότι η πολιτεία εργάζεται σήμερα όσο ποτέ για την αντιμετώπισή του. Πρόκειται για ένα εθνικό, υπαρκτό ζήτημα που απαιτεί τη συστράτευση όλων των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων της χώρας μας.

Ανάμεσά τους είναι πολλές προσωπικότητες και φορείς που δίνουν το "παρών" στο σημερινό Συνέδριό σας. Να ευχαριστήσω τους χορηγούς αλλά και όλους τους επιστήμονες οι οποίοι συμμετέχουν, πολλοί από τους οποίους συμβουλεύουν και την ελληνική κυβέρνηση στο κρίσιμο αυτό ζήτημα. Θα αναμένω με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον τα συμπεράσματα και τις προτάσεις σας.

ένταξη

«Η ώριμη και κυρίως η συνειδητή ένταξη αλλοδαπών στην ελληνική κοινωνία θα ανακουφίσει και την πληθυσμιακή μας υποχώρηση. Και η εμπειρία μας από το πρώτο κύμα των Αλβανών μεταναστών είναι μια εμπειρία θετική για την ελληνική κοινωνία και την ελληνική οικονομία. Η δεύτερη γενιά των οικογενειών αυτών έχουν πια ως πατρίδα τους την Ελλάδα και τόπο καταγωγής τη χώρα των γονιών τους», τόνισε ο πρωθυπουργός

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ 2022
ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ

σεις που γίνονται στην πατρίδα μας. Ενδεικτικά αναφέρω το Κέντρο Καινοτομίας της Pfizer στη Θεσσαλονίκη, όπου μου έλεγε ο Αλμπερτ Μπουρλά ότι μία στις τρεις αιτήσεις που λαμβάνει για απασχόληση στην Pfizer είναι από Έλληνες του εξωτερικού.

Δεύτερο σημαντικό πεδίο είναι αυτό των διευκολύνσεων των νέων ζευγαριών να τεκνοποιήσουν. Ημασταν συνεπείς στη δέσμευσή μας και υλοποιήσαμε άμεσα την ενίσχυση με 2.000 ευρώ για κάθε νέα γέννηση. Αλλά και το αυξημένο αφορολόγητο κατά 1.000 ευρώ για κάθε παιδί. Όπως, επίσης, τον χαμηλό ΦΠΑ για τα βρεφικά είδη, την κατάργηση του φόρου πολυτελείας στους πολύτεκνους που έχουν μεγάλα αυτοκίνητα. Και, βέβαια, εξαιρετικά σημαντικό μέτρο, τη διετή προσχολική εκπαίδευση και την αύξηση των βρεφονηπιακών σταθμών. Ταυτόχρονα, εφαρμόζεται το σήμα ισότητας, εκεί που παρέχονται πολιτικές ίσων ευκαιριών στους εργαζομένους, ανεξαρτήτως φύλου, και ο πολύ σημαντικός θεσμός των "νταντάδων της γειτονιάς", ο οποίος πιλοτικά ξεκινά αυτούς τους μήνες. Ενας θεσμός που πάλι διευκολύνει τις γυναίκες να συμμετέχουν περισσότερο στην αγορά εργασίας και με αυτόν τον τρόπο να αισθάνονται πιο άνετα, ώστε να προβούν στην πολύ σημαντική από-

ΟΥΡΣΟΥΛΑ ΦΟΝ ΝΤΕΡ ΛΑΙΕΝ

«Η κοινωνία και τα ζευγάρια μπορούν να ενθαρρυνθούν με τα σωστά κίνητρα»

ΤΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ του δημογραφικού ζητήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο προέταξε στον χαιρετισμό της κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου «Δημογραφικό 2022 - Η μεγάλη πρόκληση», που συνδιοργανώνουν η Next is Now και η Dome Consulting, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Όπως ανέφερε η κορυφαία Ευρωπαϊκή επίτροπος, οι δημογραφικές αλλαγές αποτελούν ένα θέμα που επηρεάζει όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και παράλληλα είναι ένα πρόβλημα που έχει να κάνει με την πρόσβαση σε ισάξιες ευκαιρίες για όλη την κοινωνία.

Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν έκανε ξεχωριστή αναφορά στο παράδειγμα της Εσθονίας, η οποία βρέθηκε αντιμετώπιση με σημαντικά δημογραφικά προβλήματα στα τέλη του '90 και αναγκάστηκε να προχωρήσει σε αλλαγή στρατηγικής ενσωματώνοντας την άδεια μετ' αποδοχών και για τους δύο γονείς, μια κίνηση που επανέφερε την

Εσθονία σε θετικά νούμερα γονιμότητας μετά από χρόνια πτώσης.

«Οι πολιτικοί μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα. Η κοινωνία και τα ζευγάρια μπορούν να ενθαρρυνθούν με τα σωστά κίνητρα», επεσήμανε χαρακτηριστικά, αναφέροντας ότι οι ευρωπαίοι λαοί αγαπούν τις πατρίδες τους και είναι λαοί που θα επιλέξουν να μείνουν σε αυτές αν τους παρέχονται οι σωστές υποδομές.

Στο Συνέδριο μετέχουν εκπρόσωποι και στελέχη της κυβέρνησης, μέλη της πολιτικής ηγεσίας και κορυφαία στελέχη της αγοράς. Πλατινένιος Χορηγός η Eurobank, Ασπηνίοι Χορηγοί η Παπαστράτος και η Accenture και Χορηγοί ο ΑΔΜΗΕ, ο ΟΤΕ και η ΔΕΛΤΑ.

